1. Aいげ na なげ V たいげ

よいさげ/ないさげ

Ý nghĩa: (có) vẻ

<u>Cách dùng:</u> được gắn vào sau thân từ của tính từ hoặc dạng liên dụng của động từ, để tạo thành một tính từ \mathcal{T} , chỉ dáng vẻ, tình trạng do tính từ hoặc động từ đó biểu thị. Trong các ví dụ có thể thay bằng $\lceil \sim 5 \rfloor$, nhưng $\lceil \sim 5 \rfloor$ là cách nói mang tính văn viết. Cũng có trường hợp được xem như là cách nói mang tính thành ngữ như ở VD3.

Ví dụ:

- 1. あの人は<u>寂しげな</u>曽をしている。
 - → Người đàn ông đó có đôi mắt buồn.
- 2. 彼は何が<u>言いたげ</u>だった。
 - → Có vẻ như anh ấy muốn nói gì đó.
- - → Tôi để ý cái dáng vẻ của anh ấy như có chứa một ẩn tình gì đó.
- 2. N がち

Vますがち

Ý nghĩa: thường / hay

Cách dùng:

- 1. Được gắn vào sau danh từ, và diễn tả ý "dễ trở thành trạng thái đó, hoặc thường hay có tính chất đó". Sử dụng cho những trường hợp muốn nói rằng trạng thái đó khác với thông thường, hoặc có thể chịu sự đánh giá tiêu cực. Được sử dụng hạn chế ở một số từ.
- 2. Được gắn vào sau động từ, và diễn tả ý nghĩa: vô tình lỡ làm như thế, chứ không hề có ý định làm. Thường nói về những hành vi bị cho là xấu.

- 1. 私 は子供の頃、病気**がち**だった。
 - → Hồi còn nhỏ, tôi thường hay bị bệnh.
- 2. 最近、彼は仕事を休<u>みがちだ</u>。
 - → Gần đây, anh ấy thường hay nghỉ làm.

3. Nっぽい

Vますっぽい∕A₩っぽい

Ý nghĩa: có vẻ như... / dễ...

Cách dùng:

Ví dụ:

- 1. 年を取ると、<u>忘れっぽくなる</u>。
 - → Càng già thì sẽ dễ mau quên.
- 2. このコート、デザインはいいけれど、生地が安っぽいね。
 - → Chiếc áo khoác này thiết kế thì đẹp nhưng chất liệu vải nhìn có vẻ rẻ tiền nhỉ.

4. V ます気味

N気味

Ý nghĩa: có vẻ / có triệu chứng

<u>Cách dùng:</u> diễn tả ý nghĩa "có tình trạng như vậy, có khuynh hướng như vậy". Thường dùng với những trường hợp mang ý nghĩa xấu.

- 1. 残業続きで<u>疲れ気味だ</u>。
 - → Do tăng ca liên miên, nên hơi mệt.
- しんにゅうしゃいん きんちょうぎ み かお 2. 新入社員は<u>緊張気味の</u>顔をしていた。
 - → Nhân viên mới có vẻ mặt hơi căng thẳng.

1. \mathbf{V} n \mathbf{a} $\begin{bmatrix} \mathbf{b} & \mathbf{o} & \mathbf{c} & \mathbf{c} \\ \mathbf{b} & \mathbf{c} & \mathbf{c} \\ \mathbf{c} & \mathbf{c} & \mathbf{c} \end{bmatrix}$

Ý nghĩa: nếu có thể

<u>Cách dùng:</u> dùng để giả định rằng: "Trong trường hợp nếu thực hiện được, thì..." cho những việc ít có khả năng thực hiện. Thường sử dụng động từ khả năng. Trường hợp lặp lại cùng một động từ thì nhấn mạnh ý nghĩa là thực tế không thực hiện được.

Ví dụ:

- 1. 帰れるものなら、今すぐ、国へ帰りたい。
 - → Nếu như có thể về được thì tôi muốn về nước ngay lúc này.
- 2. <u>やれるもんなら</u>、やってみろ。
 - → Nếu có thể làm được thì hãy làm thử đi.

V/A/na/N(普)

2. naだな

Nだな

ものだから もんだから

Ý nghĩa: vì... nên...

<u>Cách dùng:</u> chỉ nguyên nhân, lý do. Có thể nói thay bằng 「から」, nhưng theo sau không được là những cách nói mang tính ý chí, ra lệnh... Thường được dùng để biểu thị ý nghĩa "vì sự việc có mức độ quá gay gắt hoặc nghiêm trọng, nên bất giác đã làm luôn một việc gì đó". Thường sử dụng trong văn viết, cách nói thân mật là 「もんだから」.

- 1. 上着を脱いでもいいですか。

 <u>暑いものですから</u>。
 - → Tôi cởi áo khoác có được không? Tại vì nóng mà.
- 2. 遅くなってごめん。道路が混んでいた**もんだから**。
 - → Tôi xin lỗi vì đã đến muộn. Tại vì đường đông quá.

V/A/na/N(普) V/A/na/N(普)んだ もの naなんだ Nなんだ

じょせい こども 女性や子供がよく使う

Ý nghĩa: là vì

<u>Cách dùng:</u> gắn vào cuối câu trong những cuộc nói chuyện thân mật, để trình bày lý do. Thường để nhấn mạnh ý chính đáng của mình.

「もの」 thường do các cô gái trẻ hoặc trẻ em sử dụng. Hình thức thân mật hơn của 「もの」 là 「もん」, cả nam lẫn nữ đều sử dụng. Cũng thường sử dụng chung với 「だって」.

Ví dụ:

- 1. パーティーには行かなかったよ。<u>知らなかった(んだ)**もの**</u>。
 - → Tôi đã không đến bữa tiệc, vì tôi không biết.
- 2. しょうがないよ。子供(なん)だ**もん**。
 - → Đành chịu vậy thôi. Vì là trẻ con mà.

V/A/na/N (普)
4. naだな bのの A/N は「~とはいうものの」 **** の形で使うことが多い。

Ý nghĩa: (tuy)... nhưng

<u>Cách dùng:</u> dùng để trình bày những sự việc trong quá khứ hoặc tình trạng trong hiện tại, rồi triển khai câu theo hướng "nhưng mà...". Theo sau thường là những cách nói diễn tả ý nghĩa "không xảy ra hoặc không có vẻ gì là sẽ xảy ra những việc thường được dự đoán từ một việc trình bày trước đó".

- 1. 車の免許は<u>持っているものの</u>、ほとんど運転したことがない。
 - → Đã có bằng lái xe, nhưng mà hầu như chưa bao giờ lái.
- 2. <u>申し込みはした**ものの**</u>、試験を受けるかどうか未定だ。
 - → Tuy đã đăng ký rồi nhưng vẫn chưa quyết định có dự thi hay không.
- 3. <u>春とはいうものの</u>、まだ寒い。
 - → Tuy đã là mùa xuân nhưng trời vẫn còn lạnh.

1. Nはもとより~も

かた ひょうげん 「N はもちろん~も」の硬い表 現。

Ý nghĩa: không chỉ / nói chi

<u>Cách dùng:</u> trước hết đưa ra những việc được cho là đương nhiên, để diễn tả ý nghĩa "không chỉ như thế, mà còn có những chuyện quan trọng hơn hoặc nhẹ hơn".

Ví dụ:

くるま じてんしゃ

- 1. うちには、車はもとより自転車もないんです。
 - → Ở nhà tôi, không chỉ xe ô tô mà ngay cả xe đạp cũng không có.
- 2. レタスはサラダで食べるのはもとより、炒めてもおいしい。
 - → Xà lách thì không chỉ ăn sa lát ngon mà xào cũng ngon nữa.
- 2. N1はともかく (として)

N2は N2が

Ý nghĩa: để sau / khoan bàn

Ví dụ:

はは りょうり み め あじ

- 1. 母の料理は見た目はともかく味はおいしい。
 - → Món ăn của mẹ tôi khoan bàn đến chuyện có đẹp hay không, chứ mùi vị thì ngon đấy.

じょゆう かお えんぎ すば

- 2. あの女優は、顔はともかくとして演技が素晴らしい。
 - → Cô diễn viên đó, khoan bàn đến mặt mũi ra sao chứ diễn xuất thì tuyệt vời.

3. $\begin{bmatrix} Nlt \\ Ntc \end{bmatrix}$ まだしも

Ý nghĩa: Nếu là ~ thì có thể một chút nhưng ~

Cách dùng:

Ví dụ:

- 1. 私の英語力では、<u>旅行はまだしも</u>、留学なんて無理です。
 - → Với khả năng tiếng Anh của tôi, đi du lịch thì còn được, chứ du học thì không được đâu.
- 2. <u>10分や20分ならまだしも</u>、1時間も待てません。
 - → 10 hay 20 phút thì còn được, chứ 1 tiếng thì tôi không đợi được đâu.

放きにして 抜きで なかまで 大きで 抜きに 抜きのN	N (を) 抜きにして (は) 抜きで (は) 抜きに (は)
--	--

Ý nghĩa:

- 1. 「N抜きで」: bỏ ra / loại ra
- 2. 「N抜きに。。。V れない」: nếu loại bỏ N ra, thì không thể V
- 3. 「N は抜きにして」: hãy bỏ N ra / hãy thôi N / không N nữa

Cách dùng:

- 1. Có nghĩa là "loại cái đó ra". Cũng có khi trở thành 「N は抜きで」.
- 2. Đi sau một danh từ, cuối câu còn dùng thêm những cách nói như 「。。。できない」、「Vれない」、「不可能だ」, để diễn tả ý nghĩa "nếu không có cái đó, thì không thể... được".
- 3. Có nghĩa là 「。。。は除いて」(cái đó, hãy loại bỏ ra)「。。。は止めて」 (chuyện đó, hãy thôi đi).

- 1. 皆さん、仕事の話**は抜きにして**楽しく飲みましょう。
 - → Mọi người, hãy thôi nói chuyện công việc mà hãy cùng nhau uống vui vẻ, nhé.
- 2. <u>お世辞**抜きに**</u>、君の日本語は本当にうまいよ。
 - → Nói không phải nịnh chứ tiếng Nhật của cậu thực sự rất giỏi đấy.
- 3. $\frac{\Box}{\Box}$ かられません。
 - → Nếu như không có anh Tanaka thì bữa tiệc không thể bắt đầu được.

Aくて

naで たまらない
 Vたくて

「がまんできないぐらい〜だ」 という意味。

Ý nghĩa:

- 1. làm sao mà chịu cho nổi / không thể nào chịu được
- 2. không chịu được / không kể xiết

<u>Cách dùng:</u> nguyên nghĩa là 「がまんできないぐらい~だ」(không thể nào chịu nổi).

Ví dụ:

- 1. 子供のことが心配でたまらない。
 - → Tôi lo cho đứa con của tôi quá.
- 2. 家族に会いたくてたまらない。
 - → Tôi muốn gặp gia đình quá.

Aくて 仕方がない 2. naで しようがない Vて しょうがない

V は感情・感覚・困った状態を あらわ 表すもの。

<u>Ý nghĩa:</u>

- 1. không có cách nào khác (đành) phải... / chỉ còn cách là...
- 2. không còn cách nào hơn / chỉ còn cách là / thật là tệ quá

Cách dùng:

- 1. Diễn đạt ý nghĩa không còn cách nào khác.Cũng được dùng ở dạng 「V (る) しか仕方がない」hoặc「V—より仕方がない」.
 Trong văn nói, còn dùng thêm dạng「しょうがない」.
- 2. Biểu thị ý nghĩa "không có cách gì", "không có phương pháp nào khác". Cũng dùng trong những lối nói diễn đạt ý bối rối, không biết phải xử trí ra sao cho ổn.

- 1. 今日は何もすることがなくて、暇**で仕方がない**。
 - → Hôm nay không có việc gì làm, rất là rảnh rỗi.
- 2. そんな方法では、時間がかかってしょうがない。
 - → Làm bằng phương pháp đó rất tốn thời gian.

3. $\begin{bmatrix} A < T \\ na \end{bmatrix}$ かなわない

「~て困る」という意味。感情には使わない。

Ý nghĩa: không thể chịu đựng được vì ~

Cách dùng:

Ví du:

- 1. 隣の工事がうるさくてかなわない。
 - → Công trường bên cạnh sửa chữa rất ồn ào, tôi không sao chịu nổi
- 2. 私の家は、駅から遠くて<u>不便でかなわない</u>。
 - → Nhà tôi cách xa ga, bất tiện quá chừng.

Aくて 4. naで ならない Vて

自然になる気持ちの場合に使う

Ý nghĩa: ... chịu không nổi / ... ơi là... / hết sức / vô cùng

<u>Cách dùng:</u> diễn tả trạng thái có một tình cảm, cảm giác nào đó tự nhiên nảy sinh ra mà mình không kiểm soát được. Phần nhiều đó là những trường hợp diễn tả một trạng thái dù có muốn kiềm chế cũng không kiềm chế được, do vậy mức độ tình cảm cũng rất cao. Đứng trước $\lceil \circ \circ \circ \rangle \sim \text{TRSAV}$ là những từ chỉ tình cảm, cảm giác, ước muốn. Còn nếu dùng những từ chỉ thuộc tính, đánh giá thì câu văn sẽ mất đi tính tự nhiên.

Cách nói này hầu như đồng nghĩa với 「。。。て任方がない」, nhưng khác ở chỗ rất khó sử dụng với những từ không diễn tả tình cảm, cảm giác, ước muốn.

Đây là cách nói khá cổ và thường dùng trong văn viết.

- 1. 親友の結婚式に出席できないのが、<u>残念でならない</u>。
 - ightharpoonup Không thể tham dự lễ kết hôn của đứa bạn thân, tiếc quá chừng.
- 2. 検査の結果が<u>気になってならない</u>。
 - → Lo lắng kết quả cuộc kiểm tra quá chừng.

Ý nghĩa: không phải là không...

<u>Cách dùng:</u> dùng trong trường hợp muốn nói rằng không phải bản thân phủ định sự việc, sự vật mà muốn bày tỏ lý do / mức độ thấp hơn so với phủ định.

Ví du:

t 1. 食べないことはないが、あまり好きじゃない。

→ Không phải là tôi không ăn, chỉ có điều không thích lắm mà thôi.

2. お酒やタバコをやめるのは難しいが、やめられないことはない。

→ Bỏ rượu và thuốc lá thì khó đấy, nhưng không phải là không thể bỏ được.

Ý nghĩa: không phải là không

<u>Cách dùng:</u> hai tầng phủ định được sử dụng để diễn tả ý nghĩa khẳng định "có mặt như thế / có khả năng như thế". Dùng trong trường hợp muốn bảo lưu quyết định, theo kiểu "một cách toàn diện thì không phải như thế, nhưng một mặt thì có thể nói như thế". Hình

thức 「言えなくもない」 (cũng không phải là không thể nói), 「気がしなくもない」 (cũng không phải là không thấy thế) cũng thường được sử dụng.

Ví dụ:

まいにち かんじ おぼ

- 1. 毎日、漢字を4つか5つなら、<u>覚えられないこともない</u>。
 - → Nếu như mỗi ngày 4-5 chữ kanji thì cũng không phải là không thể nhớ nổi.
- 2. この会社を辞める人の気持ちがわからないこともない。
 - → Cũng không phải là tôi không hiểu cảm giác của người nghỉ việc ở công ty này.

3. V ないではいられない

Ý nghĩa: không... không xong

Cách dùng: Đi với dạng phủ định của động từ, để diễn tả ý nghĩa tự nhiên sẽ như thế, không thể dùng ý chí mà chế ngự được. Đi với những đồng từ chỉ chuyển biến tình cảm, tư duy, hoặc hành vi của con người như 「泣く」(khóc),「思う」(nghĩ),「感動する」(cảm động),v.v... Hàm ý rằng người nói cho điều đó là 「もっともだ」(xác đáng). Trong văn viết có dạng 「。。。 せずにはいられない」.

Ví dụ:

- 1. 態度の悪い店員に、一言文句を言わないではいられなかった。
 - → Tôi không thể không nói một lời than phiền về người bán hàng có thái độ không tốt.
- 2. 工事の音がうるさくて、耳を塞がないではいられない。
 - → Vì tiếng sửa chữa ồn ào, nên tôi không thể nào không bịt tai lại.

しない->せず

4. V ないずにはいられない

「~ないではいられない」の硬い ひょうげん 表現。

Ý nghĩa: không thể nào... không / không sao ngăn được... / không thể tránh khỏi...

<u>Cách dùng:</u> biểu thị ý nghĩa: ai đó tự nhiên làm một hành động nào đó, mà không thể đè nén được bằng sức mạnh ý chí của mình.

Thiên về văn viết. Trong văn nói thì dùng「。。。ないではいられない」.

- 1. 職場で嫌なことがあると、酒を飲まずにはいられない。
 - → Mỗi khi có chuyện không vừa ý ở chỗ làm, tôi không thể không uống rượu.
- 2. あの映画を見たら、誰でも感動せずにはいられないだろう。
 - → Bộ phim đó, chắc không ai là không cảm động.

しない -> せねば

Ý nghĩa: phải V

Cách dùng:

- 1. 「ねばならない」: cách nói mang tính văn viết của 「。。。なければならない」.
- 2. 「ねばならめ」: cách nói mang tính cổ văn hơn 「。。。ねばならない」.

Ví dụ:

- 1. ビザが切れたので、国に帰らねばならない。
 - → Vì visa đã hết hạn nên tôi phải trở về nước.
- 2. それが賞実であることを確かめねばならない。
 - → Tôi phải xác nhận xem chuyện đó có đúng sự thật hay không.

2. V てはならない

禁止を表す

Ý nghĩa: không được

<u>Cách dùng:</u> diễn tả sự cấm đoán. Thường dùng để trình bày những lời chú ý hoặc răn dạy tổng quát. Khi dùng trực tiếp với đối phương để cấm một sự việc xác định nào đó, thì chỉ có thể dùng trong một tình huống khá đặc thù. Thường dùng trong văn viết. Cả 「V てはならない」 lẫn thể lịch sự 「V てはなりません」 đều bị hạn chế trong những tình huống đặc thù, khi sử dụng trực tiếp đối với đối phương. Trong văn nói thường dùng 「V ちゃかだめだ」 「V ちゃいけない」, v.v...

- 1. この悲惨な体験を挽して<u>だれてはならない</u>。
 - → Nhất định tôi sẽ không bao giờ quên trải nghiệm bi thảm này.
- 2. 矣敗を穴のせいにしてはなりません。
 - → Không được đổ thừa thất bại là do người khác.

3. V て (は) いられない

V てられない

Vてらんない

Ý nghĩa: không thể cứ V

<u>Cách dùng:</u> diễn tả ý nghĩa "vì tình huống cấp bách cho nên không thể tiếp tục những việc như thế" hoặc là "muốn gấp rút hành động". Thường đi cùng với những trạng từ như 「のんびり」 (thảnh thơi), 「うかうか」 (lơ là), 「じっと」 (không động đậy).

Ví dụ:

- 1. 笛中 養、 違いなあ。もう 待ってられないから 発に行こう。
 - → Tanaka chậm trễ quá. Không còn chờ thêm được nữa, vậy chúng ta đi trước thôi.
- 2. 忙しくてテレビなんか見てらんない。
 - → Bởi vì bận quá nên không thể xem tivi được.
- 4. $\frac{\mathbf{V}\mathsf{T}(\mathbf{I}^{\mathsf{M}})\mathsf{V}\mathsf{T}(\mathbf{I}^{\mathsf{M}})\mathsf{V}}{\mathsf{V}\mathsf{T}(\mathbf{I}^{\mathsf{M}})\mathsf{V}\mathsf{S}}$ v Shaking \mathbf{V}

Ý nghĩa: cũng không thể cứ V mãi được

Cách dùng: có ý nghĩa "không thể chỉ V như thế mãi đc", dùng để nói về trạng thái hiện tại, khi người nói muốn diễn đạt rằng đang cảm thấy "không thể an tâm mãi được, không thể lơ là mãi được". Thường dùng kèm với các từ chỉ tình cảm, thái độ như 「笑う/泣く/喜ぶ/傍観する/安心する」 (cười, khóc, vui mừng, thờ ơ, an tâm).

- 1. 蓮様だけれど、もうすぐ試験があるから、<u>遊んでばかりはい</u> <u>られない</u>。
 - → Đang là kỉ nghỉ dài ngày, nhưng vì sắp có kì thi, nên tôi không thể chỉ mải chơi.
- 2. もう親に頼ってばかりはいられない。
 - → Không thể cứ mãi nhờ cậy cha mẹ.

1. Vる/Vた かいがある かい (が) あって

Ý nghĩa: đáng...

<u>Cách dùng:</u> đi sau một động từ và một danh từ chỉ hành động, để diễn tả ý nghĩa: "có thể mong đợi một hiệu quả tốt từ hành vi đó. Hành vi đó sẽ được báo đáp". Ở dạng phủ định, nó mang ý nghĩa: 'sự nỗ lực sẽ không được báo đáp / sự nỗ lực sẽ không có hiệu quả".

Ví dụ:

- 1. <u>努労のかいあって</u>、希望の笑学に合格した。
 - → Thật đáng công nỗ lực, tôi đã đậu vào trường đại học mình hi vọng.
- 2. 素敵な人と結婚できた。この年まで<u>待ったかいがあった</u>。
 - → Tôi đã kết hôn được với người trong mộng. Quả là đáng công tôi chờ đến năm nay.
- 2. Vた かいがない Nするの かい (も) なく

Ý nghĩa: không đáng...

<u>Cách dùng:</u> ở dạng phủ định, nó mang ý nghĩa: 'sự nỗ lực sẽ không được báo đáp / sự nỗ lực sẽ không có hiệu quả".

- 1. <u>手術のかいもなく</u>、愛犬が死んでしまった。
 - → Uổng công làm phẫu thuật, con chó yêu quý đã chết.
- 2. 予選で落ちてしまい、一生懸命練習したかいがなかった。
 - → Rớt ở vòng dự tuyển, thật là uổng công tập luyện chăm chỉ.

3. V ますがい

Ý nghĩa: đáng...

<u>Cách dùng:</u> dùng sau dạng liên dụng (dạng $\sharp \uparrow$ bỏ $\sharp \uparrow$), để diễn tả ý nghĩa: "hành động đó có gái trị, có hiệu quả, được báo đáp". Nhưng động từ gắn vào nó cũng có giới hạn, không phải bất cứ động từ nào cũng gắn vào được.

Ví dụ:

- 1. やりがいのある仕事
 - → Việc đáng làm
- 2. 教えがいのある生徒
 - → Học sinh đáng dạy
- 4. V てまで(も) N まで V て

そんなことまで、という驚きを 表す。

Ý nghĩa: tới mức / thậm chí

<u>Cách dùng:</u> đi sau cụm từ nói lên một việc thái quá để diễn đạt ý nghĩa: 「それほどのことをして」(làm cả chuyện đó). Được dùng trong trường hợp phê phán cách làm không có cân nhắc, miễn sao chỉ đạt mục đích. Hay được dùng trong mạch văn 「。。。するために、そんな手段を取るのは良くない」(phải dùng tới cả cách đó để làm là không tốt),「(私は)。。。するためにそんな手段は使いたくない」((tôi) không muốn dùng cách đó để thực hiện...). Ngoài ra cũng còn sử dụng với ý nghĩa「普通以上に努力した」(đã cố gắng hơn bình thường),「大変な犠牲を払って首的を達成しようとした」(đã cố gắng đạt mục đích bằng những hi sinh to lớn).

- 1. <u>僧釜してまで/僧釜までして海外旅行に行く</u>なんて、粒には信じられない。
 - → Tôi không thể nào tin chuyện phải vay nợ để đi du lịch nước ngoài.
- 2. <u>嫌な思いまでして/嫌な思いをしてまで</u>、彼安と付き合うことないよ。
 - → Không có chuyện tôi quen với cô ấy đến mức phải cảm thấy khó chiu.
- 3. 親に<u>嘘をついてまで</u>遊びに行きたくない。
 - → Tôi không muốn đi chơi tới mức phải nói dối cha mẹ.

[かける

1. Vます かけのN

かけだ

Ý nghĩa: ... dở dang / sắp...

<u>Cách dùng:</u> được gắn vào sau dạng liên dụng của động từ, chỉ sự việc đang ở giữa tiến trình. Có trường hợp diễn tả một hành động có chủ ý đã được bắt đầu, nhưng vẫn chưa xong. Cũng có trường hợp diễn tả một sự việc không chủ ý đã bắt đầu, và vẫn còn đang ở giữa quá trình diễn tiến.

Ví dụ:

- 1. 読み**かけの**本が何冊もある。
 - → Còn cả mấy cuốn sách đang đọc dở.
- 2. 彼女は何が言いかけてやめた。
 - → Cô ấy đang nói dở gì đó thì dừng lại.
- 3. 私は、子供の時、病気で死にかけたことがある。
 - → Hồi bé tôi đã từng chết dở vì bệnh tật.

2. Vます 切る 切れる

全部使って、残っていない様子。

V ます切れない (=完了しない)

Ý nghĩa:

- 1. R切る: <hoàn tất> V hết
- 2. R切る: <hoàn toàn> V hết / V đầy đủ
- 3. R切れない: không thể V hết / V không xuể

Cách dùng:

- 1. Diễn tả ý nghĩa "làm... cho đến khi nào xong", "làm... xong".
- 2. Diễn tả ý nghĩa "làm... một cách triệt để, làm... một cách mạnh dạn".
- 3. Diễn tả ý nghĩa "không thể... hoàn toàn, không thể... đầy đủ".

- 1. この小説は面白くて、1日で読み**切った**。
 - → Cuốn tiểu thuyết này hay, tôi chỉ mất 1 ngày đã đọc hết veo.
- 2. 彼は疲れ切った顔をしている。
 - → Anh ấy tỏ vẻ mặt quá mệt mỏi.

3. Vますえる/うるVますえない (=あるはずがない)

ダメ:ありうない ありうます

Ý nghĩa:

1. R うる: có thể

2. R える: có thể / có khả năng

<u>Cách dùng:</u> đi kèm với dạng liên dụng của động từ. Dạng từ điển của nó có 2 hình thức 「うる/える」 nhưng dạng マス chỉ có hình thức 「えます」; dạng phủ định chỉ có hình thức 「えない」 và dạng ${\mathcal S}$ chỉ có hình thức 「えた」. Diễn tả ý nghĩa "có thể tiến hành hành vi đó, điều đó có khả năng xảy ra". Dạng phủ định có nghĩa "không thể tiến hành hành vi đó, điều đó không có khả năng xảy ra". Đối với những hình thức biểu thị khả năng 「V—れる」 như trong trường hợp 「書ける」、「読める」 thì chỉ có thể dùng động từ có chủ ý, nhưng đối với 「うる」 thì cũng có thể sử dụng động từ không có chủ ý. Khác với hình thức biểu thị khả năng, 「V—うる」 không sử dụng trong trường hợp diễn tả năng lực.

Thông thường, dùng ở dạng văn viết nhưng riêng $\lceil b \mid \lambda \mid \rangle$ thì cũng dùng trong đàm thoại hàng ngày.

Ví dụ:

- 1. 博士でも間違うことはありえる。
 - → Dù có là tiến sĩ cũng có thể nhầm lẫn.
- 2. これが私の知り**うる**すべての情報です。
 - → Đây là tất cả thông tin mà tôi có thể biết.

4. V ます抜く

最後までその状態を続けること。 ダメ使い抜く-> OK 使い切る

Ý nghĩa: ... tới cùng / ... cặn kẽ

<u>Cách dùng:</u> có nghĩa là "làm xong tất cả và trọn vẹn một hành động hay một quá trình cần thiết". Nhấn mạnh nghĩa "hoàn thành sau khi chịu đựng gian khổ".

- 1. 大変な仕事でも、やり抜く自信があります。
 - → Mặc dù công việc có vất vả, nhưng tôi tin sẽ làm được tới cùng.
- 2. 彼は諦めずにゴールまで走り抜いた。
 - → Anh ấy không từ bỏ mà cố chạy tới đích.

Vない Vている うちに A۷۱ naな NO

Ý nghĩa: lúc / trong lúc

Cách dùng: diễn tả ý nghĩa "trong khoảng thời gian mà một trạng thái nào đó chưa thay đổi, và vẫn còn đang tiếp diễn". Trong nhiều trường hợp được dùng để so sánh với trạng thái sau khi sự việc đó kết thúc.

Ví dụ:

- 1. <u>忘れない**うちに**</u>、メモしておこう。
 - → Trong lúc còn chưa quên thì hãy ghi chú lại.
- 桜が綺麗なうちに、お花見に行きましょう。
 - Trong lúc hoa anh đào còn đẹp thì hãy đi ngắm hoa nào.

2. Vるか V ないかのうちに

Ý nghĩa: vừa mới V

Cách dùng: dùng một động từ lặp lại 2 lần để diễn tả ý nghĩa "thời điểm ngay sau khi vừa mới bắt đầu làm cái gì đó".

Ví dụ:

1. 授業が<u>終わるか終わらないかのうちに</u>、彼は教室を出た。

- → Tiết học vừa mới kết thúc thì anh ấy đã ra khỏi phòng học ngay.
- ふとん はい はい 2. 布団に入るか入らないかのうちに眠ってしまう。
 - → Vừa mới chui vào chăn thì tôi đã ngủ mất rồi.

Vる/Vない Aい/Aくない 限り naな/naである | 限りは Nである

Ý nghĩa: chừng nào mà

Cách dùng: với ý nghĩa "suốt trong thời gian tiếp diễn trạng thái đó", dùng để diễn đạt phạm vi điều kiện. Phía sau thường là những cách nói diễn tả trạng thái có được trong điều kiện đó. Hàm ý nếu điều kiện đó thay đổi thì trạng thái hiện hữu cũng có khả năng thay đổi theo.

- 1. 日本にいる限り、日本語は必要だ。
 - → Chừng nào mà còn ở Nhật thì tiếng Nhật vẫn còn quan trọng.
- 2. 悪い生活習慣を<u>改めない**限り**</u>、健康にはなれない。
 - → Chừng nào mà không sửa đổi thói quen sinh hoạt xấu thì không thể khoẻ lên được.

_ Vる/Vた 限り(では)

「~の範囲内で判断すると」の意味。

Ý nghĩa: trong phạm vi mà V

<u>Cách dùng:</u> đi với những động từ diễn tả nhận thức như 「見る・聞く・調べる」 (nhìn, nghe, tra cứu), mang ý nghĩa "nếu phán đoán trong phạm vi kiến thức, kinh nghiệm của bản thân". Cũng có các trường hợp dùng các cách nói 「限りで」、「限りでは」

Ví dụ:

- 1. 私の調べた限り(では)、こういう研究は誰もしていない。
 - → Trong phạm vi điều tra của tôi, nghiên cứu như thế này chưa từng có ai làm.

N<数量/時間>限り ダメ:女性限り/東京限り

Ý nghĩa: chỉ N

Cách dùng: đi với danh từ chỉ thời gian, số lần, không gian, diễn tả ý giới hạn. Trong trường hợp chỉ không gian, chỉ có những cấu trúc sau「この場/その場/あの場」(chỗ này / chỗ đó / chỗ kia).

- 1. 7 0 歳以上の方に限り、入場無料。
 → Chỉ những vị trên 70 tuổi mới được miễn phí vào cửa.
- 2. 最近は、女性**に限らず**男性**も**化粧をする。
 - → Gần đây, không chỉ phụ nữ mà cả đàn ông cũng trang điểm.
- 3. 雨だ。今日に限って傘を持ってこなかった。
 - → Mưa rồi. Chỉ có hôm nay là không mang ô.
- 4. <u>うちの子に限って</u>悪いことをするはずがない。
 - → Chỉ có con nhà tôi là hoàn toàn không làm điều xấu.

1. Nさえ Aければ naなら Nなら

Vますさえすれば

Ý nghĩa: chỉ cần... (là đủ)

<u>Cách dùng:</u> diễn tả cảm nghĩ: chỉ cần một điều gì đó được thực hiện là đủ, ngoài ra chỉ là những chuyện nhỏ nhặt, không đáng kể.

Ví dụ:

- 1. 携帯電話を買った。<u>これさえあれば</u>、時計もカメラもいらない。
 - → Tôi đã mua điện thoại. Chỉ cần có cái này thì không cần đồng hồ cũng như máy ảnh.
- 2. この薬を<u>飲みさえすれば</u>、すぐに治ります。
 - → Chỉ cần uống thuốc này vào là sẽ khỏi liền.
- 2. V/A/na/N(普) からこそ

Vば

Aければ こ

こそ

理由を強調する。

Ý nghĩa:

1. chính vì

Nであれば

2. chính vì

Cách dùng:

- 1. Đây là cách nói nêu bật nguyên nhân lên và đặc biệt nhấn mạnh nó. Thường dùng chung với 「のだ」. Từ 「こそ」 được gắn vào mệnh đề chỉ nguyên nhân để diễn tả cảm xúc đặc biệt mạnh mẽ rằng "không phải cái nào khác mà chính cái đó", vì thế cách nói này không dùng trong trường hợp muốn diễn tả mối quan hệ nhân quả một cách khách quan. Cuối câu thường có 「。。。 のだ」.
- 2. Cấu tạo gồm 「こそ」 đi sau 「ば」. Có ý nghĩa 「他でもないこの理由で」 (chính là lý do này mà không phải là lý do nào khác). Đây là cách nói hơi cổ dùng để nhấn mạnh lý do. Cuối câu thường kèm theo 「のだ」. Có thể thay thế bằng 「から」 chỉ lý do, nhưng đi với 「から」 sẽ mất ý nghĩa nhấn mạnh lý do.

Có một cách nói khác tương đối giống là 「からこそ」, nhưng 「からこそ」có thể dùng cho cả 2 trường hợp khen / chê, còn 「ばこそ」khó dùng khi chê.

Là cách nói trong văn viết. Được dùng trong văn viết hoặc văn nói lúc trang trọng

- 1. 子供が可愛<u>いからこそ</u>、叱るんです。
 - Tôi mắng bọn trẻ chính vì tôi yêu thương chúng.
- 2. 努力した**からこそ**、成功したんです。
 - → Chính vì nỗ lực nên đã thành công.
- 3. 厳しく注意したのは、あなたのことを思え**ばこそ**です。
 - → Tao cảnh báo gay gắt chính vì tao nghĩ cho mày thôi.

3. V てこそ

=「**v** て初めて」

Ý nghĩa: chính nhờ / phải... với

<u>Cách dùng:</u> đây là hình thức gắn yếu tố nhấn mạnh 「 ${}^{\sim}$ ${}^{\sim}$] vào sau dạng ${}^{\sim}$ của động từ. Đi sau 「 ${}^{\vee}$ ${}^{\vee}$ ${}^{\sim}$ ${}^{\sim}$] là những cách nói tích cực, diễn tả ý nghĩa "do làm một việc gì đó nên mới có được ý nghĩa, hoặc kết quả tốt". Trường hợp nêu lên lý do dẫn đến kết quả tốt có thể thay thế bằng cách nói 「 ${}^{\vee}$ ${}^{\sim}$ ${}^{\sim}$ ${}^{\sim}$].

Ví dụ:

- 1. お互いに<u>信頼してこそ</u>、悩みも言える。
 - → Chính nhờ tin tưởng lần nhau nên có thể nói ra những phiền muộn.
- 2. <u>親になってこそ</u>、親の苦労がわかる。
 - → Chính nhờ việc trở thành cha mẹ nên mới hiểu được nỗi gian truân của cha mẹ.

4. V るばかりだ

Ý nghĩa: <xu hướng> cứ V

<u>Cách dùng:</u> diễn đạt sự biến đổi chỉ theo một xu hướng xấu. Có thể thay thế bằng 「。。。する一方だ」.

Ví dụ:

- 1. 物価は上がる**ばかりだ**。
 - → Giá cả cứ tăng mãi.
- 2. 状況は悪化する**ばかりだ**。
 - Tình hình có xu hướng xấu đi.

Ý nghĩa:

- 1. <hoàn tất> chỉ còn (chờ) V (là xong)
- 2. chỉ V thôi

Cách dùng:

- 1. Thường dùng với hình thức 「V るばかりにしてある」,「V るばかりになっている」 (đã sẵn sàng V). Dùng để diễn đạt ý "đã ở trạng thái lúc nào cũng có thể chuyển sang hành động tiếp theo". Cũng có trường hợp dùng với ý nghĩa "đã làm xong mọi việc, còn lại chỉ là V mà thôi".
- 2. Nghĩa là 「それだけである」 (chỉ là như thế). Có trường hợp dùng để biểu thị "đang ở trong tình trạng liền trước một động tác nào đó sắp được thực hiện". Cũng có trường hợp dùng để biểu thị "chỉ có động tác đó là được thực hiện mà thôi". Có thể thay bằng 「。。。するばかりだ」.

- 1. 事故がないようにと**ただ**祈る**ばかりだ**。
 - → Chỉ còn cầu nguyện là không xảy ra sự cố.
- 2. 解決策はない。ただ忍耐あるのみだ。
 - → Không có đối sách giải quyết. Chỉ còn cách chịu đựng thôi.